

U.f.R. 1981 B s. 303 ff, jfr. nærværende artikels slutning. Se også min kronik i Politiken »Ansvar og korpsånd i lovforberedelsen« (29.9.81).

2. Den hidtidige spildevandsordning og dennes baggrund.

2.1. I bemærkningerne til lovforslaget forudsættes den hidtidige ordning og dennes tilblivelse bekendt. Uden en kort fremstilling af forhistorien svæver forslaget imidlertid i luften.

Før miljøreformen fandtes spildevandsreglerne i vandløbsloven. Efter denne lov traf landvæsenskommissionen ved kendelse afgørelse om gennemførelse af et kommunalbestyrelsen fremlagt projekt til afledning og rensning af et kloakoplands spildevand, således at grundejerne forpligtedes til at slutte deres ejendomme til anlægget og til at deltage forholdsmæssigt (efter nytte) i anlægs- og driftsudgifter.

Landvæsenskommissionen godkendte anlægsregnskabet og fastsatte oprindeligt de enkelte ejendommers bidrag. Efter 1970 traf kommissionen kun afgørelse om de af kommunen foreslåede fordelingsprincipper, medens den detaljerede bidragsfordeling overlodes til kommunen selv. Landvæsenskommissionen traf endelig afgørelse om ekspropriationer til spildevandsanlæg og om erstatninger i den anledning.

Interessen for at beskytte vandløb mod forurening med spildevand eksisterede naturligvis også før miljøreformen. Dette medførte, at mange kommuner og deres teknikere planlagde omfattende systemer af rørledninger til transport af spildevand fra landsbyer og satellitbyer til centralrensningsanlæg til erstatning for små lokale rensningsanlæg. Arbejderne planlagdes udført over en årrække. Sådanne kloakdispositionsplaner behandles efter vandløbslovens regler.

2.2. Ved *mbl.en* afløstes dette af en nyordning, hvorefter amtskommuner og kommuner overtog rollen som spildevandsmyndigheder. Ansvaret for recipienternes tilstand placeredes imidlertid ikke primært hos kommunerne, men hos amtskommunerne. Dette fandt udtryk derved, at *tilladelser til udledning* af spildevand til vandløb, søer eller havet gives af amtsrådet (§ 18), ligesom dette skal *godkende kommunale spildevandsplaner* (§ 21). Amtsrådet betegnedes i lovforslaget som

»den på vandområdet recipientansvarlige myndighed«.

Baggrunden for nyordningen var naturligvis først og fremmest kommunalreformen. At amtsrådene blev placeret så centralt i systemet skyldtes i høj grad rent geografiske forhold: De større vandløbssystemer er nu engang ikke begrænset til de enkelte kommuner, og mange større byer ved vandet (»sø-købstæderne«) må naturligvis have løsningen af deres problemer koordineret – tænk på Lillebælt. Amtskommunernes centrale rolle hænger også sammen med de opgaver på vandløbsområdet, som allerede påhvilede dem efter den tidligere ordning.

Den stigende interesse for planlægning førte til, at der som et særligt kapitel i *mbl.en* – kap. 9 – også optoges bestemmelser om kortlægning og planlægning, med bistand fra kommunerne, på amtskommunalt niveau, på spildevandsområdet kaldet *recipientkvalitetsplanlægning*. Selve dette sidste ord findes ikke i loven i dag, men er den almindeligt benyttede betegnelse for planlægning og mål-sætning for vandløbenes tilstand både i spildevandsplanerne og i de netop godkendte regionplaner, se allerede cirk. nr. 92 af 17.4.74 om spildevand, afsn. C.2. og f.eks. miljøministeriets vejledning i regionplanlægning nr. 3 fra aug. 78 s. 28 og 58.

Da kommuneplanloven kom, ændredes *mbls* kap. 9 som led i konsekvenslovgivningen (l. nr. 288 af 26.6.75), se navnlig *mbl* § 62, hvorefter de planer, der udarbejdes i henhold til *mbl.en*, indgår i regionplanlægningen.

Til selv en ganske kort fremstilling af spildevandsproblemerne hører også en påpejning af reglerne om *nedsvivning* af spildevand. Udledning er naturligvis ikke påkrævet, hvis nedsvivning er forsvarlig. Der har stået mange bataljer mellem kommuner og grundejere, navnlig sommerhusejere, hvor disse har nedsvivningsanlæg, som de selv synes fungerer godt. Grundejerne vil naturligvis ikke godvilligt betale for at komme med i en kloakering, som de finder overflødig. Men måske falder hele kloakeringen (spildevandsplanen), hvis f.eks. større sommerhusområder slipper for at komme med.

Også vandforsyningsplanlægningen er af betydning i denne sammenhæng, men omtale kan udelades her.